

Liite: Herkkyystarkasteluja

Tässä liitteessä käydään lyhyesti läpi tuloksia tarkasteluista, joilla pyritään selvittämään kärsivätkö edellisissä osioissa kuvatut estimointitulokset erilaisista valikoitumisharhoista. Yksi mahdollinen valikoitumisen muoto on uupumisharha. Tätä voisi aiheuttaa se, että Helsingistä lapsuusaikana poismuuttaneet lapset olisivat systemaattisella tavalla erilaisia kuin lapset, jotka jäävät asumaan Helsinkiin. Mikäli näin olisi, myöhempinä ikävuosina Helsingissä havaittavien lasten joukko olisi erilainen kuin varhaislapsuudessa Helsingissä havaittavien lasten joukko. Tällöin edellä esiteltyt tulokset asuinalueen tulotason kehityksestä lapsuusvuosina eivät välttämättä kuvaisi kehitystä sellaisena kuin se olisi, jos kaikki lapset asuisivat Helsingissä koko lapsuusaikansa.

Uupumisharhan merkittävyyttä arvioidaan estimoimalla saman regressiomallin spesifikaatiot, mutta vain sellaisten lasten otoksessa, joiden havaitaan asuvan Helsingissä koko lapsuusaikansa. Tulokset näistä estimoinneista ovat hyvin lähellä tuloksia, jotka esiteltiin edellä ja koskevat koko lasten otosta. Tulosten samankaltaisuus viittaa siihen, ettei uupumisharha erityisen merkittävällä tavalla vääristä tässä artikkelissa kuvailtuja tuloksia.

Toinen mahdollinen valikoitumisen muoto on puuttuvien muuttujien harha. Nimensä mukaisesti tätä harhaa voi aiheuttaa se, ettei regressiomallissa voida vakioda kaikkia mahdollisia tekijöitä, jotka ovat yhteydessä lapsuusajan asuinalueiden tulotasoon. Tyypillisesti kyse on siitä, ettei tällaisista tekijöistä ole joko olemassa tai käytettävissä määrällisesti mitattavaa tietoa, jota analyyseissa voitaisiin hyödyntää. Pitkittäisaineistoihin sovellettavien regressioanalyysimenetelmien avulla voidaan kuitenkin arvioida puuttuvista muuttujista aiheutuvan harhan merkittävyyttä sellaisten muuttujien osalta, jotka liittyvät lapseen tai hänen vanhempiansa, mutta jotka eivät muutu ajassa.

Kaikki tällaiset muuttujat tulevat vakioiduiksi niin kutsutussa yksilön kiinteiden vaikutusten mallissa. Estimointitulokset tämän mallin spesifikaatioista ovat hyvin lähellä edellisissä osioissa esiteltyjä tuloksia, joissa ajassa muuttumattomia muuttujia eli yksilön kiinteitä vaikutuksia ei ollut vakioitu. Tämä viittaa siihen, että tässä artikkelissa esiteltyt tulokset eivät merkittävällä tavalla kärsi puuttuvien muuttujien harhasta, joka aiheutuisi sellaisista ajassa muuttumattomista tekijöistä, joita lineaarisessa regressiomallissa ei voitu vakioda.